



# Bidrag att söka för att uppnå miljömålen

Uppdaterat april 2016



Länsstyrelsen  
i Jönköpings län



## Bidrag att söka för att uppnå miljömålen

Målet med denna sammanställning är att underlätta för kommuner, föreningar, vattenråd, företag, markägare och andra aktörer som vill arbeta med miljöförbättrande åtgärder. Sammanställningen ska ge övergripande information och är inte heltäckande. Mer information om de olika bidragen får du hos respektive myndighet.

I denna sammanställning lyfts endast de stöd som har en tydlig koppling till miljöåtgärder. Det kan finnas andra stöd som indirekt har positiva miljöeffekter.

Denna sammanställning uppdateras en gång om året och den senaste finns alltid på Länstyrelsens hemsida.

Kom gärna med förslag på förbättringar av denna sammanställning.

Miljömålssektariatet, Länstyrelsen i Jönköping  
[miljomal.lansstyrelsen@lansstyrelsen.se](mailto:miljomal.lansstyrelsen@lansstyrelsen.se)



## Innehåll

Bidrag att söka för att uppnå miljömålen.....	1
1. Energi, klimat och bebyggd miljö.....	4
Bidrag att söka för den som investerar i solceller .....	4
Klimatklivet .....	4
Ekonomiskt stöd för energikartläggning (företag, lantbrukare) .....	5
Planeringsbidrag.....	6
Bidrag för att rusta upp skollokaler.....	6
Stöd till kulturlokaler .....	7
Bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer.....	7
2. Giftfri miljö.....	8
Statligt bidrag för Utredning och åtgärdande av förorenade områden.....	8
Statligt bidrag för EFTERBEHANDling av förorenade områden inför bostadsbebyggelse.....	9
3. Naturvård .....	9
Bidrag för kalkning.....	9
Fiskevårdsanslag.....	10
Fiskeavgiftsmedel.....	11
Sportfiskarnas Fiskevårdsfond.....	11
Lokala vattenvårdsprojekt – LOVA .....	11
Lokala naturvårdsprojekt - LONA .....	12
Nokås.....	13
Stöd till ädellövsöksbruk.....	13
skogens miljövården .....	14
Samarbete inom miljö .....	15
Stöd för kompetensutveckling.....	15
bidrag för restaureringshamling och frihuggning av skyddsvärda träd.....	16
Projektmedel för ideella organisationer.....	16
Stiftelsens alvins fond för fågelskydd.....	17
Världsnaturfondens innovativa naturvård.....	18
Naturskyddsföreningens Miljöfond, energieffektiviseringsfond och investeringsfond.....	18
Svensk våtmarksfond .....	19
EU:s Miljöprogram LIFE+ .....	19
Andra bidrag från Naturvårdsverket.....	20



4. Jordbruksstöd .....	20
EU-stöd som handläggs på Länstyrelsen i Jönköpings län .....	20
5. Övergripande .....	21
Företags- och projektstöd inom landsbygdsprogrammet .....	21
6. Näringslivsutveckling.....	21
Bygdemedel i reglerade vattendrag.....	21
Stöd till regionala utvecklingsprojekt .....	22
Finansieringsportalen .....	22
7. Andra EU-bidrag.....	22



## 1. Energi, klimat och bebyggd miljö

### **BIDRAG ATT SÖKA FÖR DEN SOM INVESTERAR I SOLCELLER**

**Syfte:** Syftet med stödet är att skapa intresse för solceller i den byggda miljön och att bidra till omställningen av energisystemet och till näringslivsutveckling inom energiteknikområdet.

**Sökande:** Företag, offentliga organisationer samt privatpersoner som investerar i solceller.

**Stöd:** Bidraget är på maximalt 30 procent för företag respektive 20 procent för privatpersoner avseende installeringskostnaden, max 37 000 kr/ kW elektrisk topp effekt och max 1,2 miljoner kr per anläggning.

För solet/solvärmehybridssystem kan stödberättigade kostnader uppgå till högst 90 000 kronor plus moms per installerad kilowatt elektrisk topp effekt. Stödet är rambegränsat vilket innebär att det bara kan ges så länge de avsatta pengarna räcker.

Stödet omfattar installation av alla typer av nätanslutna solcellssystem och solet/solvärmehybridssystem. Installationen ska vara slutförd senast 31 december 2016. Om du som sökande är ett företag får du inte påbörja arbetet innan du ansöker om stöd. Övriga sökande måste komma in med en ansökan om stöd inom sex månader från det att arbetet påbörjades. Bidraget är ett engångsbidrag och kan inte kombineras med andra statliga stöd eller avdrag såsom ROT-avdrag m.m.

Länk till Energimyndighetens hemsida:

<http://www.energimyndigheten.se/Hushall/Aktuella-bidrag-och-stod-du-kan-soka/Stod-till-solceller/>

Information och ansökan:

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Kerstin Ljungblad, planhandläggare

Telefon: 010-223 63 23

E-post: kerstin.ljungblad@lansstyrelsen.se

### **KLIMATKLIVET**

**Syfte:** Minska utsläppen av växthusgaser

**Sökande:** Alla förutom privatpersoner kan söka investeringsstödet, till exempel kommuner, företag, landsting, organisationer och stiftelser.

**Stöd:** Man kan söka för hela beloppet under förutsättning att företaget/organisationen inte har mottagit mer försumbart stöd än 200 000 Euro (ca 1,9 miljoner kr) inklusive Klimatklivet.

Ansökningsverktyget kommer under 2016 att vara öppet under tre perioder:

- 15 februari - 14 mars
- 16 maj - 13 juni
- 29 augusti - 26 september



Naturvårdsverket kommer framöver att meddela när ansökningsomgångarna blir för 2017-2018. Under 2015 genomfördes två ansökningsomgångar.

Exempel på åtgärder som kan få stöd är:

- Laddinfrastruktur för elfordon
- Biogasanläggningar
- Byte av fossil olja till biobränsle eller fjärrväme
- Utbyggnad av mindre fjärrvärmenät
- Lustgasdestruktion
- Cykelbanor och infrastruktur för cykel
- Kommunikationsinsatser

Stödet söks genom att skicka in en ansökan till Länsstyrelsen via en digital ansökningstjänst. E-tjänsten finns tillgänglig i anslutning till ansökningsperioderna.

Kontakt:

Länsstyrelsen i Jönköpings län  
Frida Moberg, klimatanpassningssamordnare  
Telefon: 010-22 36 490  
E-post: [frida.moberg@lansstyrelsen.se](mailto:frida.moberg@lansstyrelsen.se)

Länk till mer information på Länsstyrelsens webbplats:

<http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/Pages/stod-for-lokala-klimatinvesteringar.aspx?>

Länk till mer information på Naturvårdsverkets webbplats:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Lokala-klimatinvesteringar/>

## **EKONOMISKT STÖD FÖR ENERGIKARTLÄGGNING (FÖRETAG, LANTBRUKARE)**

**Syfte:** Syftet med stödet är att hitta nya vägar för att minska Sveriges totala energianvändning.

**Sökande:** Stödet vänder sig till små och medelstora företag med en energianvändning över 300 megawattimmar (MWh) per år. Lantbruk med minst 100 djurenheter, enligt [Jordbruksverkets beräkning av djurenheter](#), kan få stöd även om de har lägre energianvändning. Stödet kan sökas en gång per organisationsnummer, oavsett om det finns flera anläggningar på olika orter. Även ekonomiska föreningar kan söka stödet som exempelvis bostadsrättsföreningar.

**Stöd:** Energikartläggningsstödet är ett ekonomiskt stöd som täcker 50 procent av kostnaden för en energikartläggning med åtgärdsförslag och tillhörande energiplan. Du kan maximalt få 50 000 kronor i stöd. Stödet ska sökas innan energikartläggningen påbörjas.

Mer information finns på Energimyndighetens hemsida:



<http://www.energimyndigheten.se/energieffektivisering/stod-och-bidrag/stod-for-energikartlaggning-i-sma-och-medelstora-foretag/>

Kontakta gärna Energikontor Norra Småland för att få veta mer.

<http://www.ekns.org/>

## PLANERINGSBIDRAG

**Syfte:** Arbetet med en projektansökan kan vara tidsödande. För att göra det möjligt för fler svenska aktörer att ta del i EU-projekt har Energimyndigheten inrättat ett så kallat planeringsbidrag. Energimyndigheten kan ge stöd till själva arbetet med projektansökan till ett EU-program med energirelevans, i form av ett planeringsbidrag. Det kan gälla exempelvis Horisont 2020 och LIFE, EUs program för miljö och klimatpolitik.

**Sökande:** Ansökan kan göras av alla aktörer inom energiområdet som är behöriga att ansöka om projekt inom EUs program med energirelevans. Det kan exempelvis vara universitet, högskola, institut, små och medelstora företag, kommuner och icke vinstdrivande organisationer.

**Stöd:** Bidraget kan utgöra högst 50 procent av den totala projektkostnaden, så kallade stödberättigade kostnader. Det är alltså kostnader, för att planera, skriva och lämna in ansökan till EU-program med energirelevans. Det finns ett maxbelopp för hur mycket bidrag man kan få som är olika beroende på vilken roll man har i projektansökan och hur många parter som ingår. Om den sökande är partner i ett projekt kan bidraget uppgå till högst 75 000 kronor. Om den sökande är koordinator i ett projekt kan bidraget uppgå till högst 150 000 kronor. I de fall då projektet endast består av en part kan bidraget uppgå till högst 50 000 kronor.

Planeringsbidrag kan endast sökas hos Energimyndigheten när utlysningen har öppnat hos EU-kommissionen. Datum för öppning finns på EU-kommissionens webbplats.

Mer information finns på Energimyndighetens hemsida:

<http://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/internationella-insatser/eu-program-for-energi/planeringsbidrag/>

## BIDRAG FÖR ATT RUSTA UPP SKOLLOKALER

**Syfte:** Många skollokaler är i behov av att rustas upp. Bidraget syftar till att ge elever en förbättrad lär- och arbetsmiljö och samtidigt minska lokalernas miljöpåverkan.

**Sökande:** Bidraget lämnas för skollokaler i vilka en huvudman inom skolväsendet bedriver utbildning i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialsolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Detta innebär att lokalerna ska ägas eller disponeras av en huvudman för utbildning inom skolväsendet enligt skollagen (2010:800).

**Stöd:** Bidrag kan utgå med högst 25 procent av totalkostnaden för de bidragsberättigade åtgärderna. Bidrag lämnas inte för åtgärder som totalt kostar mindre än 100 000 kronor.



Ansökan om bidrag görs hos Boverket. Ansökningarna kommer att prövas löpande och bidrag delas ut i mån av medel. Ansökningsblankett och Boverkets informationsbroschyr om bidraget hittar du på Boverkets hemsida:

<http://www.boverket.se/sv/bidrag--garantier/lokal/bidrag-for-att-rusta-upp-skollokaler/>

## STÖD TILL KULTURLOKALER

**Syfte:** Senast den 30 september varje år kan man söka stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler hos Boverket. Beslutet om bidrag tas i februari året efter. Kulturlokaler kan få stöd till nybyggnad och ombyggnad samt till standardhöjande reparationer, tillgänglighetsskapande åtgärder och energiåtgärder. Stödet kan också ges till utbyte eller komplettering av inventarier.

**Sökande:** Bidraget ges till kulturlokaler som ägs och drivs av någon annan än staten. Exempelvis museer, teater- och konsertlokaler, konsthallar och liknande. Lokaler för läns museer är prioriterade.

**Stöd:** Bidraget kan ges med högst 30 procent av den godkända kostnaden för nybyggnad. För övriga projekt kan bidrag ges med högst 50 procent av den godkända kostnaden.

Det årliga anslaget för stöd till icke-statliga kulturlokaler är begränsat. Det innebär att Boverket måste göra en prioritering mellan de ansökningar som har kommit in. Att ett projekt uppfyller kraven är alltså inte en garanti för att få bidrag.

Bidraget kan bland annat ges till vissa åtgärder för energieffektivisering eller för miljöförbättring, till exempel uppvärmningssystem eller avloppshantering. Men även annat som höjer lokalens standard eller tillgänglighet.

Bidrag söks hos Boverket senast den 30 september varje år. Ansökan om bidrag ska göras på en särskild blankett som ska vara undertecknad av behörig firmatecknare. Det är viktigt att projektet inte har påbörjats innan man har sökt och beviljats bidrag.

Läs mer på Boverkets hemsida:

<http://www.boverket.se/sv/bidrag--garantier/lokal/kulturlokaler---icke-statliga/>

## BIDRAG TILL FÖRVALTNING AV VÄRDEFULLA KULTURMILJÖER

**Syfte:** Bidrag till kulturmiljövård kan sökas via Länsstyrelsen, och avser att lämnas för kulturhistorisk motiverade kostnader vid vård och tillgängliggörande av byggnadsminnen och bebyggelse eller landskap som är riksintresse för kulturmiljövården. Vidare kan bidrag lämnas till bebyggelse inom kulturresevat samt t ex vård och skötsel av värdefulla kulturpräglade landskap, vård av fasta fornlämningar, samt arkeologiska kostnader vid bostadsbyggande och mindre arbetsföretag. Bidrag kan också lämnas till Kunsapsunderlag. Dessa tas i regel fram av fram av Länsstyrelsen i samarbete och medfinansiering med/av kommuner med flera. Här avses t ex generella eller riktade regionala och kommunala kunsapsunderlag som syftar till att ta tillvara kulturhistoriska värden i samhällsplaneringen, till exempel våra riksintressen.





**Sökande:** Bidrag kan ges till ägare av värdefulla byggnader och miljöer som enskilda personer, kommuner, bolag och stiftelser. Statligt ägda byggnader eller byggnader tillhörande svenska kyrkan är inte bidragsberättigade.

**Stöd:** Bidrag får lämnas med en procentsats som Länsstyrelsen bestämmer efter varje ansökan. I den nya bidragsförordningen har det bland annat blivit en helhetssyn på förvaltning av kulturmiljön och en ökad flexibilitet i bidragsgivningen. Att tillgängliggöra en värdefull kulturmiljö genom till exempel information har också ökat i tillämpningen.

Bidrag kan sökas för byggnadsvård. Läs mer om vilka åtgärder som är bidragsberättigade i Förordningen om bidrag till kulturmiljövård.

Ett instrument i arbetet är bidrag till förvaltningen av värdefulla kulturmiljöer. De används till

- Vård och tillgängliggörande av bebyggelsemiljöer och andra anläggningar
- Kulturlandskapsvård
- Fornminnesvård

Bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer faller in på flera rubrikområden i denna sammanställning till exempel 2. Naturvård och 3. Jordbruksstöd när det gäller vård av kulturlandskap samt 4. Övergripande, där samråd med till exempel Landsbygdsavdelningen är vanligt i flera ärenden.

Riksintressen (det finns 92 sådana miljöer i Jönköpings län), byggnadsminnen och ”kulturmiljöprofilen” har hög prioritet när det gäller att få del av bidrag.

Kontakt:

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Bo Ejenfors, antikvarie

Telefon: 010-223 62 91

E-post: [bo.ejenfors@lansstyrelsen.se](mailto:bo.ejenfors@lansstyrelsen.se)

## 2. Giftfri miljö

### STATLIGT BIDRAG FÖR UTREDNING OCH ÅTGÄRDANDE AV FÖRORENADE OMRÅDEN

**Syfte:** Syftet med bidraget är att möjliggöra utrednings- och åtgärdsinsatser på förorenings-skadade områden så att man i enlighet med miljömålet Giftfri miljö kan tillse att problemet med förorenings-skadade områden i huvudsak är löst senast år 2050.

**Sökande:** Bidraget kan sökas av kommuner eller andra myndigheter som fungerar som huvudman för utredningar och åtgärder.

**Stöd:** Bidrag utbetalas upp till 100% (exklusive huvudmannens administrativa kostnader).



Bidraget söks via Länsstyrelsen hos Naturvårdsverket som fördelar bidrag utifrån en nationell prioriteringsplan. De föroreningskadade områden som är aktuella för bidragsansökan ska vara prioriterade utifrån miljö- och hälsorisk samt att det inte ska föreligga något ansvar för de aktuella föroreningarna.

Information och ansökan:  
Länsstyrelsen i Jönköpings län  
Anna Wastesson  
Tel. 010-223 64 50  
E-post: [anna.wastesson@lansstyrelsen.se](mailto:anna.wastesson@lansstyrelsen.se)

### **STATLIGT BIDRAG FÖR EFTERBEHANDLING AV FÖRORENADE OMRÅDEN INFÖR BOSTADSBEBYGGELSE**

**Syfte:** Syftet med bidraget är att möjliggöra sanering av förorenade områden som är planerade för bostadsbebyggelse men där det utan bidrag inte bedöms ekonomiskt bärkraftigt att sanera och sedan bebygga. Övergripande mål är att tillgodose bostadsbehovet samt att se till att problemet med föroreningskadade områden i huvudsak är löst senast år 2050.

**Sökande:** Bidraget kan sökas av kommuner eller kommunala förvaltningar.

**Stöd:** Bidrag utbetalas för kostnader som motsvarar avhjälpandeåtgärder till nivån för tidigare markanvändning (oftast industriändamål vilket motsvarar mindre känslig markanvändning). Kostnader som motsvaras av en värdeökning för fastighetsägaren, och för den del det finns ett ansvar att utkräva enligt miljöbalken, utbetalas dock inte.

Bidraget söks via Länsstyrelsen hos Naturvårdsverket som fördelar bidrag utifrån vissa urvalskriterier. För att ansökan ska vara högt prioriterad ska byggnationen totalt sett omfatta ett stort antal mindre lägenheter, varav en stor andel är hyresrätter, och det ska i princip finnas en färdig detaljplan för området.

Information och ansökan:  
Länsstyrelsen i Jönköpings län  
Anna Wastesson  
Tel. 010-223 64 50  
E-post: [anna.wastesson@lansstyrelsen.se](mailto:anna.wastesson@lansstyrelsen.se)

## 3. Naturvård

### **BIDRAG FÖR KALKNING**

**Syfte:** att bevara och återskapa det naturliga växt- och djursamhället som fanns innan den antropogena (orsakad av människan) försurningens negativa påverkan.

**Sökande:** Kommunerna

**Stöd:** Åtgärdsområden med mycket höga naturvärden får 100 procent statsbidrag men det stora flertalet åtgärdsområden i länet får 85 procent statsbidrag där kommunen står för resterande 15 procent av kostnaderna. Totalt används cirka 15 miljoner kronor per år inom kalkningsverksamheten i Jönköpings län.



Kalkningen är ett av flera verktyg för att uppfylla de nationella miljömålen, främst "Bara naturlig försurning" och "Levande sjöar och vattendrag".

Kontakt:

Ingela Tärnåsen, Länsstyrelsen

Telefon: 010 – 22 36 411

E-post: [ingela.tarnasen@lansstyrelsen.se](mailto:ingela.tarnasen@lansstyrelsen.se)

Länk till information på Länsstyrelsens webbsida:

<http://www2.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/kalkning-och-forsurning/Pages/kalkning.aspx>

Länk till information på Havs- och Vattenmyndighetens webbsida:

<http://www.havochvatten.se/insatser-och-skydd/insatser-forsotvatten/kalkning.html>

## FISKEVÅRDSANSLAG

**Syfte:** Fiskevårdsåtgärder för att gynna fisk och kräftor.

Fokus: Områden där fisket är fritt, åtgärder som gynnar hotade arter (t ex lax, mal och flodkräfta).

**Sökande:** Offentliga myndigheter och organisationer

**Stöd:** Normalt 50 procent (undantagsfall 100 procent). Skall förbrukas under året.

Människans påverkan på miljön har i många fall haft en negativ inverkan på fisket. Insatser för bevarande av hotade arter och stammar, biotopåtgärder, bildande av fiskevårdsområden och fisketillsyn skall prioriteras.

Fiskevårdsanslaget används till att främja fiskevården, främst i vatten där allmänheten har frifiskerätt, vilket i Jönköpings län innebär Vättern, och skall särskilt främja det svenska miljömålsarbetet.

Detta kan man få bidrag för:

- Bildande eller ombildande av fiskevårdsområde
- Fisketillsyn
- Utsättning av fisk
- Insatser för att bevara hotade fiskarter- och stammar, biotopvård och annat främjande av den biologiska mångfalden

Information och ansökan:

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Fiskeenheten

Tel. 010223 60 00

Länk till Länsstyrelsens sida om fiskevård:

<http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/djur-och-natur/fiske/fiskevard/Pages/index.aspx>



Länk till Havs och Vattenmyndighetens webbsida där det finns information:

<http://www.havochvatten.se/insatser-och-skydd/havs--och-vattenmiljoanslag/fiskevard.html>

### FISKEAVGIFTSMEDEL

**Syfte:** I samband med vattendom kan s.k. fiskeavgiftsmedel ha avsatts på ett räntebärande konto som administreras av Havs- och vattenmyndigheten. I vattendomarna anges vad pengarna får användas till. Normalt är användningen begränsad till det vattenområde som berörs av vattendomen.

**Sökande:** Offentliga myndigheter och organisationer

**Stöd:** Upp till 100 procent.

Information och ansökan:

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Fiskeenheten

Tel. 010-223 60 00

### SPORTFISKARNAS FISKEVÅRDSFOND

**Syfte:** Att stödja fiskevårdsprojekt eller projekt som genom forskning eller andra insatser bidrar till utveckling av sportfisket eller sportfiskets förutsättningar.

**Sökande:** Distrikt inom eller förening ansluten till Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund. Om särskilda skäl föreligger kan även ansökan från annan beaktas, medlem i förbundet eller organisation med nära anknytning till förbundet.

**Stöd:** Under 10 000 kr utbetalas bidraget direkt, annars halva summan vid starten. De senaste åren har den totala utdelningen av stöd legat på minst 200 000 kronor.

Läs mer hos sportfiskarna:

<http://www.sportfiskarna.se/Milj%C3%B6/Fiskev%C3%A5rdsfonden>

### LOKALA VATTENVÅRDSPROJEKT – LOVA

**Syfte:** Förbättra och bevara havsmiljön i Östersjön och Västerhavet genom att främst minska mängderna kväve och fosfor, men även miljögifter

**Sökande:** Kommuner och ideella organisationer har möjlighet att ansöka om medel. Även kommunala bolag och ekonomiska föreningar som drivs utan vinstsyfte kan söka.

**Stöd:** Högst 50 procent av totala beloppet, medfinansiering krävs. Stödet kan vara ett- eller flerårigt. Den årliga LOVA-potten kan variera. Kontakta Länsstyrelsen för aktuell information.

Stöd får ges till vattenvårdsprojekt för konkreta åtgärder som avser:

- Framtagande av planer för och genomförande av kostnadseffektiva åtgärder som bidrar till minskade mängder fosfor eller kväve i Östersjön eller Västerhavet.



- Installation av anläggning för tvätt av botten på fritidsbåtar, se mer via ”Håll Sverige Rent”.
- Uppföljning och utvärdering av genomförda åtgärder

Länk till Havs- och vattenmyndighetens hemsida:

<http://www.havochvatten.se/insatser-och-skydd/havs--och-vattenmiljoanslag/lova.html>

Information och ansökan:

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Karl-Magnus Johansson

Telefon: 010-223 64 04

E-post: karl-magnus.johansson@lansstyrelsen.se

### **LOKALA NATURVÅRDSPROJEKT - LONA**

**Syfte:** Lokal naturvårdssatsning, där nyckelordningen för satsningen är naturvårdsnytta, lokala initiativ och lokal drivkraft, friluftsliv, samverkan och partnerskap, folkhälsa, tätortsnära natur och tillgång till denna.

**Sökande:** Kommuner (men projekt kan drivas av andra). Lokala aktörer - föreningar, jord- och skogsbrukare, näringslivet och enskilda – har kunnat ta initiativ till och vara delaktiga i projekt, skapa samverkan eller stödja projekt. Föreningar och ideella organisationer har kunnat få bidrag till projekt, men inte själva kunnat ansöka om stöd, utan bara i samarbete med kommunen.

Projektet får inte vara vinstdrivande men kan erhålla ersättning för ideellt arbete.

**Stöd:** 50 procent medfinansiering krävs.

Ansökningar för Lokala Naturvårdsprojekt (LONA) bidrag för 2017 ska vara inkomna till Länsstyrelsen senast den 1 december 2016.

Bidrag kan sökas för åtgärder inom följande kategorier:

- kunskapsuppbyggnad
- framtagande av underlag, till exempel kommunala naturvårdsprogram
- områdesskydd
- vård och förvaltning av områden, naturtyper och arter inklusive åtgärder som främjar friluftsliv i natur- och kulturmiljö
- restaurering av områden, naturtyper och bestånd av arter
- information, folkbildning och annan kunskapsspridning.

Länk till Naturvårdsverket: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Lokala-naturvardssatsningen/>

Länsstyrelsens länk: <http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/naringsliv-och-foreningar/projektstod/lokal-och-kommunal-naturvard/Pages/index.aspx>

Kontakt på Länsstyrelsen:



Anna Isaksson  
Tel: 010 – 22 36 376  
anna.isaksson@lansstyrelsen.se

## NOKÅS

**Syfte:** Berika skogsmiljön av allmänt intresse såsom att spara kulturmiljöer eller bevara naturvärden.

**Sökande:** Skogsägare eller den som ska utföra åtgärderna.

**Stöd:** Max 70 procent av godkänd kostnad.

Exempel på bidragsberättigade åtgärder:

- Anlägga skogliga våtmarker
- Ta bort vandringshinder
- Täppa igen diken
- Frihugga gamla lövträd
- Skapa skogsbyn
- Naturvårdsbränning

Du måste ansöka om stöd och få ett utlåtande av Skogsstyrelsen innan du påbörjar arbetet. Ta kontakt med din skogskonsulent på distriktet där du bor eller har din skog för att få hjälp med att göra en ansökan.

Uppdaterad information om bidraget finns alltid på Skogsstyrelsens hemsida. Länk till Skogsstyrelsens hemsida: <http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Stod-och-bidrag/Nokas/>

## STÖD TILL ÄDELLÖVSKOGSBRUK

**Syfte:** Stödets syfte är att ge markägare kompensation för de högre kostnader som uppstår på grund av föryngring med ädellövskog.

**Sökande:** Skogsägare eller den som ska utföra åtgärderna, t ex virkesköpare, entreprenör. Stödsökande som inte är ägare måste ha tillstånd från skogsägaren att utföra åtgärderna och söka stöd.

**Stöd:** För återväxtåtgärder: 80 procent av godkänd kostnad.

För röjning: 60 procent av godkänd kostnad.

För nedtagning av nätstängsel med en minsta höjd av 160 cm: 20 kronor per löpmeter. Ansökt stödbelopp måste vara minst 2 000 kronor.

Stödet prioriteras i första hand till:

- Föryngring av befintliga ädellövskogar
- Annan vård än röjning av plantskog eller ungskog i ädellövskog eller bestånd som anlagts med syfte att skapa ädellövskog
- Åtgärder för att skapa ädellövskog på ett annat ställe inom en bruksenhet enligt 25§ i skogsvårdslagen.



Stödet prioriteras i andra hand till röjning av plantskog eller ungskog i ädellövskog eller bestånd som anlagts i syfte att skapa ädellövskog.

Stödet prioriteras i tredje hand till nedtagning av nätstängsel. Stödet prioriteras i fjärde hand till röjning eller gallring av blandskog för att skapa ny ädellövskog.

Stödet prioriteras i femte hand till anläggning av ny ädellövskog på mark där det inte tidigare varit ädellövskog.

Du måste ansöka om stöd och få ett utlåtande av Skogsstyrelsen innan du påbörjar arbetet. När du utfört åtgärderna ansöker du om utbetalning på en särskild blankett senast tre månader efter det klardatum som framgår av beslutet om stöd. Alla uppgifterna i blanketterna måste fyllas i.  
OBS! Du får inte stöd för kostnader som uppstått eller åtgärder som påbörjats innan du fått ett beslut om stöd.

Kontakt: Ta kontakt med skogskonsulenten i distriktet där du bor eller har din skog för att få hjälp med din ansökan.

Du måste använda en särskild blankett för din ansökan, den finns på Skogsstyrelsens hemsida: <http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Stod-och-bidrag/Adellovskogbruk/>

## SKOGENS MILJÖVÄRDEN

**Syfte:** Att utveckla natur- och kulturvärden i skogen. Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020.

**Sökande:** Ägare av skogsmark eller den som har markägarens tillstånd kan söka det här stödet.

**Stöd:** Stödet betalas ut i form av fasta ersättningar för följande åtgärder som förbättrar skogsekosystemens återhämtningsförmåga och miljövärde:

- Naturvårdsbränning 28 000 kronor per bränning och 9 000 kr/ha.
- Gallra fram ädellöv eller lövrik skog 9 000 kr/ha
- Rensa kulturmiljöer 1300 kr/st
- Skapa våtmark i skog 15 000 kr/ha
- Sköta natur- och kulturmiljöer 9 000 kr/ha
- Röja och rensa stenmur 850 kr/100 m

Du som är intresserad av att söka stödet kommer att erbjudas rådgivning av Skogsstyrelsen. Rådgivningen startar innan sommaren. Du söker stödet i Jordbruksverkets e-tjänst för företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar. Skogsstyrelsen handlägger din ansökan. Ansökningar som kommit in inom en viss tidsperiod kommer att konkurreras ut mot varandra genom en poängsättning utifrån vissa kriterier. De ansökningar som ger mest nytta för natur- och kulturvärden beviljas stöd tills varje beslutsomgångs budget är slut. De första besluten om stöd kommer att fattas sommaren 2016.



Läs mer på Skogsstyrelsens hemsida:

<http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Stod-och-bidrag/Skogens-miljovarden/>

## SAMARBETE INOM MILJÖ

**Syfte:** Stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete.

**Sökande:** För att få stöd till samarbete ska minst två aktörer ingå i samarbetet. Aktörerna kan vara myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

**Stöd:** Stöd beviljas inte till ansökningar med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Du kan söka stöd för samarbete inom de här områdena:

- Samarbete kring adaptiv skogsskötsel
- Planering och projektering av skogsbilvägar
- Viltförvaltning
- Vattenförvaltning
- Utmärkning av gränser i skogen

Den första utlysningen handlar om utmärkning av gränser i skogen och är planerad under våren 2016. Utlysningen gäller 10 miljoner kronor. Skogsstyrelsen lägger ut exakt datum för utlysningen på sin hemsida så snart det är möjligt.

<http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Stod-och-bidrag/Samarbeten-inom-miljo/>

## STÖD FÖR KOMPETENSUTVECKLING

**Syfte:** Du kan få stöd för insatser inom kunskapsöverföring och information som bidrar till ett hållbart skogsbruk. De här ämnesområdena är prioriterade:

- Förebygga effekter av klimatpåverkan
- Skogens påverkan på vatten
- Motverka markskador inom skogsbruk (utlysning ute nu, se ovan)
- Skogsskötsel med hänsyn till miljö- och sociala värden samt kulturmiljön
- Minskad försurning
- Viltstam i balans
- Ökad biologisk mångfald i skogen

**Sökande:** Företag eller organisationer som anordnar kompetensutveckling. Det är bara den som anordnar kompetensutveckling och information som kan söka stöd. I förra landsbygdsprogrammet kunde även enskilda personer söka stöd för att till exempel gå en kurs, men det är inte längre möjligt.

**Stöd:** Det finns totalt 75 miljoner kr att söka under åren 2016-2020.





Kompetensutvecklingsstödet kommer att kunna sökas via utlysningar med start under 2016. En utlysning innebär att Skogsstyrelsen talar om inom vilket ämnesområde och när du kan söka stödet. Skogsstyrelsen kommer att informera om ämnesområden och datum för utlysningar på sin hemsida:

<http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Stod-och-bidrag/Kompetensutveckling1/>

## **BIDRAG FÖR RESTAURERINGSHAMLING OCH FRIHUGGNING AV SKYDDSVÄRDA TRÄD**

**Syfte:** Att öka livslängden hos skyddsvärda träd genom frihuggning av inväxta träd som är i behov av ett ökat ljusinsläpp samt restaureringshamla träd som bär spår av hamling men inte har hamlats under de senaste 10 åren. Bidrag kan även betalas ut för beskärning av gårds- och vägträd.

**Sökande:** Privata markägare. Bidrag kan inte betalas ut för träd som står på marker med miljöersättning för betesmark eller slätteräng.

**Stöd:** Bidraget för frihuggning är 500 kronor per träd och bidraget för restaureringshamling och beskärning är 700 kronor per träd. Länsstyrelsen har en begränsad budget för åtgärder för skyddsvärda träd, vilket innebär att alla som ansöker om bidrag inte kan få det.

Bidraget för frihuggning, restaureringshamling och beskärning betalas ut genom "Åtgärdsprogrammet för skyddsvärda träd". Länsstyrelsen gör i varje enskilt fall en bedömning av huruvida trädet är i behov av åtgärdsarbete och om bidrag ska beviljas. Följande träd räknas som skyddsvärda: grova träd (ek > 300 cm, övriga lövträd > 240 cm i omkrets), hålträd, hamlade träd, alléträd, mycket gamla träd och döda träd.

Länk till Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5411-2.pdf>

Länk till ansökan om bidrag:

<http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/SiteCollectionDocuments/Sv/blanketter/bidrag/ansokan-bidrag-skyddsvarda-trad.pdf>

Information och ansökan:

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Marielle Gustafsson

Telefon: 010-223 63 72

E-post: [marielle.gustafsson@lansstyrelsen.se](mailto:marielle.gustafsson@lansstyrelsen.se)

## **PROJEKTMEDEL FÖR IDEELLA ORGANISATIONER**

**Syfte:** Bidraget går till projekt som kan vara för nationellt eller internationellt arbete. Det är insatser som bidrar till att uppfylla nationella miljö kvalitetsmål eller något av de prioriterade områdena i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram.



**Sökande:** Svenska ideella miljöorganisationer kan söka bidrag om de enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata miljöskydds- och naturvårdsintressen. Organisationen ska vid sista ansökningsdag ha bedrivit verksamhet under minst två år och ha lägst 100 medlemmar.

Vissa organisationer kan ha andra juridiska personer som medlemmar. I sådana fall är det tillräckligt att en miljöorganisation som ingår i en sådan organisation har lägst 100 medlemmar.

En stiftelse kan också söka bidrag om kriterierna ovan uppfylls, om stiftelsen är öppen för insyn i verksamheten samt om stiftarna är demokratiskt uppbyggda organisationer och/eller har en bred förankring i samhället.

**Stöd:** Projekt upp till cirka 300 000 kr prioriteras. För åren 2016-2017 prioriterar Naturvårdsverket ansökningar inom miljömålsområdena:

- Begränsad klimatpåverkan
- Myllrande våtmarker
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mer information finns på Naturvårdsverkets hemsida:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Ideella-miljoorganisationer/>

### STIFTELSENS ALVINS FOND FÖR FÅGELSKYDD

**Syfte:** Att bidra till Sveriges naturskydd, främst fågelskydd.

**Sökande:** Både enskilda personer och lokala-/regionala och nationella föreningar och organisationer kan söka bidrag.

**Stöd:** Bidraget ges främst för resor, förbrukningsmaterial och viss utrustning för åtgärder där allmänheten har tillträde. Det vanliga är att projekten kan vara upp till ca 40 000 kr per projekt, i enstaka fall kan det bli mer. Det gäller främst projekt där samordning mellan lokala och regionala aktörer sker. Projekten kan vara ettåriga eller fleråriga. Sista ansökningsdag för ansökningsomgång 2, 2016, är 31 augusti. Beslut tas i oktober 2016 och bidraget kan då användas även under år 2017.

Naturvårdsverket ser därför gärna projekt inom följande inriktningar:

- Småskaliga insatser för restaurering av naturmässiga och kulturellt viktiga fågelmiljöer
- Insatser för arter med tydlig hotbild eller mer allmänna arter med starkt nedåtgående trend
- Inventering av arter i miljöer där kunskaperna är begränsade

Mer information finns på Naturvårdsverkets hemsida:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Alvins-fond-for-fagelskydd/>



## VÄRLDSNATURFONDENS INNOVATIVA NATURVÅRD

**Syfte:** Att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården.

**Sökande:** Stödet kan sökas av privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

**Stöd:** Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden inom natur- och miljövard och kan även ha koppling till stadsutveckling, förvaltning, teknik, konsumtion, energi o.s.v. Tidigare projekt presenteras på WWFs hemsida. Utlysning av projekten sker en gång per år på hösten.

Läs mer på WWFs hemsida:

<http://www.wwf.se/vrt-arbete/innovativ-naturvrd/1380625-innovativ-naturvrd-ett-initiativ-frn-vrldsnaturfonden-wwf>

## NATURSKYDDSFÖRENINGENS MILJÖFOND, ENERGIEFFEKTIVISERINGSFOND OCH INVESTERINGSFOND

Elbolag som producerar el märkt med Bra Miljöval sätter av pengar till Naturskyddsföreningens fonder. Pengarna används sedan för att t ex bygga fiskvägar runt vattenkraftverk, energieffektivera byggnader och ta fram ny spännande energiteknik.

**Miljöfonden:** Organisationer, myndigheter och företag kan ansöka om stöd ur fonden för projekt som minskar vattenkraftens skadeverkningar och projekt som gynnar den biologiska mångfalden i strömmande vatten. Vanliga projekt är att man undanröjer vandringshinder i vattendragen, till exempel genom att bygga omlöp så att vattenlevande arter kan vandra fritt förbi kraftverksdammar. Det kan också vara andra åtgärder som syftar till att bevara eller underlätta för hotade och rödlistade arter.

**Energieffektiviseringsfonden:** Finansierar projekt som minskar energianvändningen i bostäder, industrier eller andra lokaler. Sådana projekt kan antingen utföras av elbolagen själva eller av någon annan som söker pengar ur fonden. Fonden fokuserar på minskad energianvändning, och ger inte stöd till exempelvis byte av uppvärmningsmetod utan att energianvändningen minskar.

**Investeringsfonden:** Fonden finns för att stödja teknik som ännu inte är kommersiellt etablerad men som är lovande för utvecklingen av en hållbar energiproduktion. Exempel på sådana projekt kan vara sol- eller vindkraft av spetskaraktär, eller mer oetablerade tekniker som vågkraft. I dagsläget kan bara elbolag med licens att sälja el märkt Bra Miljöval använda sig av denna fond.

Ansökan om stöd till olika projekt kan ske när som helst under året och Naturskyddsföreningens ambition är att dela ut projektstöd så snabbt som möjligt. Det som krävs för att söka pengar ur fonderna är en tydlig avsändare, ett klart syfte med en beskrivning av miljönyttan, en projektplan samt en specifikation av ansökt belopp, totala kostnader, vad som finansieras av andra och vilken del av projektet som ska finansieras av fonden.

Mer information finns på Naturskyddsföreningens hemsida:



<http://www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval/miljofond>

### SVENSK VÅTMARKSFOND

**Syfte:** Fondens huvudmål är att skapa förutsättningar för att bevara, återskapa, restaurera och vårda våtmarker för fåglar så att arealen våtmarker av hög kvalité stadigt ökar i vårt land. Stöd till forskning och utbildning är en viktig del i detta arbete.

**Sökande:** Markägare, ombud, arrendatorer

**Stöd:** Medel från Våtmarksfonden ligger som regel i ett spann mellan 50 000 kr – 200 000 kr. Medel kan ej beviljas i efterhand för redan genomfört projekt. Ansökan skall vara fonder tillhanda senast den 10 juni året före beräknad projektstart.

### EU:S MILJÖPROGRAM LIFE+

**Syfte:** Långsiktiga och hållbara investeringar i Natura 2000-områden – bevarande av hotade arter/ livsmiljöer. Bidra till att genomföra och utveckla EU:s miljöpolitik. LIFE+ ska komplettera andra EU-program och inte finansiera åtgärder som kan ingå i strukturfonderna, jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, fiskerifonden, programmet för konkurrenskraft och innovation (CIP) eller sjunde ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration.

Delprogrammet för miljö prioriterar:

- miljö och resurseffektivitet
- natur och biologisk mångfald
- miljöpolicy och information

Delprogrammet för klimat prioriterar:

- begränsning av klimatförändringar
- klimatanpassning
- klimatstyrning och information

**Sökande:** Offentliga organisationer, privata kommersiella och icke-kommersiella företag samt ideella organisationer kan söka.

**Stöd:** Av administrativa skäl uppmuntrar EU-kommissionen stora projekt, i storleksordningen ca 20 miljoner kr. 15-30 miljoner kr i projektbudget men även större. Bidrag från är EU max 60 % av bidragsberättigade kostnader.

EU:s finansieringsprogram för miljöprojekt gäller åren 2014-2020.

Naturvårdsverket hjälper dig att bedöma om din idé till ett projekt kan få stöd genom LIFE.

Kontakt:

- Frågor om LIFE+ Miljöpolitik och Information: Elisabeth Gärdin,
- Frågor om LIFE+ Natur: Josefin Olsson,

E-post till båda: [LIFESweden@naturvardsverket.se](mailto:LIFESweden@naturvardsverket.se)



Länk till information på Naturvårdsverkets webbsida:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/EUS-miljoprogram-LIFE/>

## ANDRA BIDRAG FRÅN NATURVÅRDSVERKET

På Naturvårdsverkets webbsida kan det finnas andra bidrag för naturvård att söka:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/>

## 4. Jordbruksstöd

### EU-STÖD SOM HANDLÄGGS PÅ LÄNSSTYRELSEN I JÖNKÖPINGS LÄN

Ett nytt landsbygdsprogram har trätt i kraft för programperiod 2014-2020. Vissa stöd och ersättningar öppnade redan 2015 medan andra startar år 2016.

Följande stöd går att söka våren 2015:

Gårdsstöd

Kompensationsstöd

Miljöersättningar

- betesmarker och slätterängar
- restaurering av betesmark och slätterängar
- ekologisk produktion
- omställning till ekologisk produktion
- skötsel av våtmarker och småvatten
- vallodling

Följande miljöersättningar är möjliga att söka år 2016:

- hotade husdjursraser (handläggs av Jordbruksverket)
- minskat kväveläckage
- Skyddszoner

Från och med 2016 finns tre nya djurvårdsersättningar (handläggs av Jordbruksverket)

- Extra djuromsorg för får
- Extra djuromsorg för suggor
- Utökad klövhälsövård för mjölkkor

Från september 2015 kan du söka miljöinvestering i det nya landsbygdsprogrammet för det här:

- stängsel mot rovdjur
- engångsröjning av betesmark, mindre ytor
- miljöinvestering - förbättra vattenkvalitet



- anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald
- anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet
- återskapa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet

Från januari 2016 kan du söka miljöinvestering i det nya landsbygdsprogrammet för det här:

- anlägga tvåstegsdiken
- reglerbar dränering

Den senaste informationen hittar du på Jordbruksverkets hemsida, [länk](#).

I SAM-ansökan söker du flera av ovan nämnda stöd. Sista ansökningsdag 2016 är den 21 april. Du söker via e-tjänsten SAM Internet (via [www.jordbruksverket.se](http://www.jordbruksverket.se))

Det finns konsulter som kan hjälpa dig att göra ansökan.

Länsstyrelserna och Jordbruksverket har en gemensam kundtjänst med telefonnummer 0771 – 67 00 00.

Jordbruksverkets kundtjänst: 0771-223 223

## 5. Övergripande

### **FÖRETAGS- OCH PROJEKTSTÖD INOM LANDSBYGDSPROGRAMMET**

Företagsstöden ska öka konkurrenskraften för företag på landsbygden och inom de gröna näringarna. Stödet ska även bidra till ökad livskvalitet och starkare ekonomi på landsbygden. Projektstöd kan du söka för investeringar som kan komma till nytta för flera.

Landsbygdsprogrammet går nu in i ny period och stöden kommer öppnas allteftersom. Uppdaterad information finns på Länsstyrelsens hemsida. [Länk](#)

Du kan söka företagsstöd för:

- investeringar i jordbruks- eller trädgårdsföretag
- start av jordbruks- eller trädgårdsföretag

Våren 2015 kan du söka projektstöd för

- bredband

## 6. Näringslivsutveckling

### **BYGDEMEDEL I REGLERADE VATTENDRAG**

Länsstyrelsen förvaltar medel i form av inkomna avgifter för reglerade vattendrag. De förvaltade medlen kan användas för insatser i närområdena för de reglerade vattnen, dels för att täcka kostnader för skador som uppkommer på grund av regleringar, dels i form av andra insatser i närområdet av det reglerade vattnet.

Insatserna riktas främst till byalag och föreningar i området som vill utveckla näringslivet eller servicen i bygden.



Användningen av medlen styrs av förordningen om bygde- och fiskeavgifter.  
Länsstyrelsen i Jönköpings län förvaltar medel för Furen-Flåren och Huskvarnaån  
Länsstyrelsen i Västra Götalandsregionen för Fegen,  
Länsstyrelsen i Kronobergs län för Bolmen,  
Länsstyrelsen i Östergötland för Vättern/Motala ström och Sommen.

Mer information:

Länsstyrelsen i Jönköpings län  
Fiskeenheten  
Tel. 010-223 60 00

### STÖD TILL REGIONALA UTVECKLINGSPROJEKT

Utvecklingsmedel kan i huvudsak sökas av offentliga aktörer, organisationer och föreningar. Enskilda personer eller privata företag kan endast undantagsvis söka stöd. Stöd kan enbart lämnas till insatser utanför den ordinarie verksamheten som är avgränsade i tid, ekonomi och arbetsinsats.

Region Jönköpings län kan, som en del av insatserna för regional tillväxt, ge bidrag till bland annat investeringar, marknadsföring, innovationsutveckling och utbildning i små och medelstora företag. Dessutom finns ett särskilt stöd till kommersiell service på landsbygden, exempelvis lanthandel och bensinstation.

Mer information finns på Regionens hemsida:

<http://plus.rjl.se/index.jsf?nodeId=43098&childId=20208>

Information:

Anna Sickeldal  
E-postadress: [anna.sickeldal@rjl.se](mailto:anna.sickeldal@rjl.se)

### FINANSIERINGSPORTALEN

Finansieringsportalen är en guide för företagare i Jönköpings län att på ett översiktligt sätt hitta finansiering för att utveckla produkter och företag. Almi, Länsstyrelsen, Regionförbundet och Science Park står bakom sidan.

[FinansieringsPortalen.se](http://FinansieringsPortalen.se)

## 7. Andra EU-bidrag

På Europeiska kommissionens hemsida

([http://ec.europa.eu/contracts\\_grants/grants\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_sv.htm)) finns en rad ämnen inom vilka man kan söka bidrag eller annat stöd.

Region Jönköpings uppgift är att vara ett stöd för projektägare i länet. Kontakt:  
Region Jönköpings län



Anna Sickeldal  
E-postadress: [anna.sickeldal@rjl.se](mailto:anna.sickeldal@rjl.se)

Regionalpolitik:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF):  
<http://www.eu.tillvaxtverket.se/programmen/smalandochoarna.4.2fb8c83014597db7ce963378.html>